

NIEPILNY (30) *ai*

niepilny (20), **niepilen** (10).

W pisowni łącznej (16), *w rozłącznej* (14).

Pierwsze e jasne; -en z tekstów nie oznaczających -é.

sg m N niepilny (14), niepilen (10); ~ (*attrib*) niepilny (6); ~ (*praed*) niepilen (10). ◊ *D* niepiln(e)mu (1). ◊ *f A* niepilną (1). ◊ *n A* niepiln(e) (2). ◊ *I* niepilnym (1). ◊ *pl A m pers* niepiln(e) (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde brak.

1. *Taki, który powoli, niechętnie i niedbale wykonuje swoją pracę, powinność; indiligens Mącz, Calep, Cn; oscitans Mącz, Cn; negligens Calag, Cn; inofficiosus, omissus, parcus opera Mącz; discinctus, expers curae, incuriosus discriminis a. proximorum, remissus animo Cn* (27) : Alie kto tak bełpieczni był Iż tu tego blałna pułczył. Wydzać zem na pokoiu był Iż tak łmiele drzwy otworzył. Nu precz Lotrze wełłmies kijem I zodwiernem czo niepylen. *RejKup* c4v; Emansor [...] Vagus niepilny łługa. *Mącz* 102a; *Parcus opera*, Skąpy w robotę/ niepilny/ nązbyt łie łzánuyący. *Mącz* 277c, 115d, 187d, 205b; To tedy przepiłuiąc niepilny piłarż/ przełstąpił łłumaczenia ięzykow. *BudNT przedm* b4v; *Calag* 359b; *Calep* 527b.

niepilny czego (11): Zaiąc kreły nie pilen był/ Zołwiá łobie lekko ważył: [...] Siadłzy łobie tákoż záłpał. A zołw zásię nie miełzkaiąc/ Szedł łobie [...] Y drzewiey nie odpocżynął/ Aże więc ná krełie łtánał. *BierEz* L3v, R2v; *RejKup* b5; *UstPraw* G3; *RejAp* 34; *RejPos* 143v; *RejZwierc* 220. *Cf* »niwczym niepilen powinności łwojeł«, »niepilny łweł rzeczył«, »niepilny łławył«.

W połączeniach szeregowych (2): ku bogu pilnye łye vcyekác mamy/ nyeobrażáyąc łye tym/ iż nye pilne álbo nyeumyeyęłne/ álbo też złołciwe/ á łnadź czálsem wyęcey o záługbę/ niźli o záchowánye łey łódkı łtáráyące łie żęglarze mamy. *KromRozm III* L3v; *Mącz* 271a.

W charakterystycznych połączeniach: niepilny kredytor, odźwierny, pisarz, łługa, żęglarż (2); *niepilny cnoty*.

Wyrażenia: »niwczym niepilen powinności łwojeł« (1): Rownie iáko by zły łługa kłthory ni w czym nie pilen łwojeł łfwoiey/ á przedłię łie mocno bęđzye vpominał iurgielłow łwoich. *RejPos* 251v.

»niepilny łweł rzeczył« (2): *BierEz* L4v; *Omissior ab re*, Niedbály o gołpóđárłłtwo/ nie pilny łwey rzeczy. *Mącz* 226c.

Szeregi: »niedbály i niepilnył« (1): A niedbály y niepilny [*łługa*] łzkodę vczyni/ ták wielką iáko ten co kráđnie/ y więłłżá *GostGosp* 155.

»niepilny a nierządnył« (1): Bo dołremu/ pilnemu/ łpráwnemu [*urzędnikowi*] / wielkie wychowánie y wielki datek dáć/ mnieyłsza łzkodá/ niź máłe wychowánie y mnieyłzy datek niepilnemu á nierządnemu. *GostGosp* 155.

»łłaby abo niepilnył« (1): Kiedy łłaby kredytor/ ábo też nie pilny: A dłuźnik iáki kuglarż/ y Woył mu przychylny: Bęđá ták dłužo łwidrzyć/ áże łię wyikrzy Kredytor/ y dłužo mu łię y práwo vprzykry. *KlonWor* 73.

W przén (1) : náłzem tyło łákomłłtwem/ y niepilnym á nieprołłym do łłraży dufłz łudzkiłł łercem/ [*kacerłłwa*] łłoią. *SkarŻyw* 238.

a. W funkcji rzeczownika (1) :

Wyrażenie: »niepilny sławy« (1): Poćciwy człowiek co s cnotą flub bierze/ Więcej łpolnego niżli łwego łtrzeże. Nie pilny sławy ten ná łwoim páłie/ By miało łpolne zginąć w krótkim czáfie. *RejZwierc* 223.

2. Taki, co jest wykonywany powoli, niechętnie i niedbale (3) : A iżby się rano schadzali, pilnie sądzili [...] aby ludzie prze niepilne sądenie ich utrat niepotrzebnych nie czynili. *Diar* 93, 73; Pisał tu X Arcybiskup frasuąc się onie pilną straż y wielkie nazbyt obchodzenie się zwiezniami *ActReg* 128.

Synonimy: 1., 2. *gnuśny, leniwy, niedbały, nieochotny, ospały, prożnujący.*

Cf **PILNY**